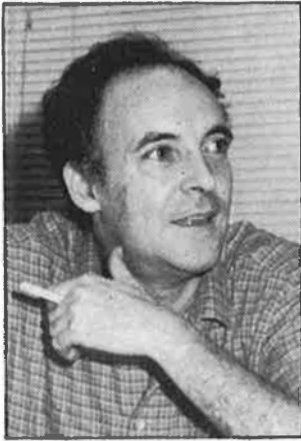

Arròs a banda

Ramon Barnils

La lògica és revolucionària

En la petita història contemporània de les traduccions al català hi ha hagut dues etapes i ara encetem la tercera que, si tot va bé, serà la definitiva.

En una primera etapa no hi havia problemes: si un editor ens volia traduir qual-sevol obra, en comprava els drets i en paus, ja que els editors dominants, espanyols, no coneixien l'existència de lectors catalans normals, és a dir de lectors en la pròpia llengua. Cas que s'ocupessin de la llengua catalana, comprenien que era un simple dialecte, de manera que quan adquirien drets de traducció a l'espanyol, es pensaven adquirir-los per a tots els súbdits de l'estat. Per la seva banda, quan a un editor extraestatal li demanaven els drets al català, els podia vendre tranquil·lament, perquè cap editor espanyol no havia pensat la impropietat de comprar-los.

En una segona etapa, que és la que encara cueja, els escriptors espanyols ja havien après per força que dins del seu mateix acotat de casa hi havia una llengua que no era l'espanyola, i que una part substancial dels seus suposats clients naturals s'estimaven més de llegir traduccions en la seva llengua que no en l'espanyola. Després d'uns moments de perplexitat i d'incrèdilitat, se'ls va imposar el seu concepte de negoci: com que traduir a dues llengües és més car que no pas traduir a una de sola, els editors espanyols, emparats en la unitat de mercat estatal,

adquirien els drets de traducció a l'espanyol i al català, traduïen a l'espanyol i congelaven els drets nostres.

La tercera, i esperem que darrera etapa, d'aquesta història contemporània de les traduccions al català comença ara: editors catalans amb dos dits de front comercial han explicat als editors extraestats la importància, relativa però certa, del mercat català; uns i altres han arribat a la conclusió que els és mal negoci de vendre drets de traducció al català a editors que no en faran l'edició, que és un mal negoci passar drets de traducció al català a editors incompetents.

Aquesta tercera etapa és presidida per idees perfectament normals i corrents: els editors extraestats vendran els drets de traducció al català a editors que publiquin la traducció i no els vendran a editors que no la publiquin. Es veu que alguns editors europeus s'han posat les mans al cap i no entenen com fins ara hi havia editors que pagaven per uns drets que després no exercien.

Si n'arriba a ser, de senzill, això d'Europa, per a nosaltres, per a ells; si n'arriba a ser, de senzill, per als nostres conciutadans europeus això de considerar-nos a nosaltres com a ciutadans seus, una vegada s'imposen per damunt d'Espanya la força de les coses, la realitat més habitual i l'obvietat més mercantil. Això de les traduccions és només un indicatiu, només un començament.

Subscriu-te
per telèfon
331 64 82

Una publicació mensual per a tots els xiquets i les xiquetes valencians. Ara, també als quioscs.

Cada dissabte, a les onze, a Radiocadena (O.M. 1314), al programa de Toni Mestre, CAMACUC intervé com a invitat.

CAMACUC